

Jelena Kostic: danstheater als zoektocht naar een thuis

Niet alleen dansen, maar ook acteren, zingen, in een rol kruipen. Dat verwacht Jelena Kostic (1976) van haar dansers. De van oorsprong Servische choreografe staat bekend om haar theatrale dansproducties, die zich vooral de afgelopen jaren op het snijvlak van politiek en persoonlijke beleving bevinden. In haar nieuwe voorstelling *A Mood for Deep Longing*, die op 28 november in première gaat, verkent Kostic de kracht van het aangaan van een verbintenis. "Mijn voorstellingen zijn niet politiek, maar wel geïnspireerd door de invloed die politiek op menselijke relaties heeft."

Door: Jelena Barisic, een publicatie van DansBrabant ©

"Het startpunt voor mijn nieuwe voorstelling is voortgekomen uit twee van mijn eerdere producties. *March* (2010/2011) was al erg persoonlijk en was geïnspireerd door de protesten in Belgrado die ik als jong meisje meemaakte. *Yell Penelope* (2012) ging over het dubbele gevoel dat ik als Servische in Nederland heb: ik heb een Nederlands paspoort, maar word gezien als buitenlander. Als ik in Belgrado ben, voel ik me thuis, maar tegelijkertijd ook vervreemd. Dankzij de toenemende globalisatie is dit een gevoel waar veel mensen zich in herkennen. Vooral in Nederland, waar veel verschillende culturen bij elkaar wonen."

De grijze zone

"De daadwerkelijke trigger om *A Mood for Deep Longing* te maken was 9/11. Een tijd lang wilde ik niets over de aanslagen horen, ik verzette me ertegen. Het interesseerde me gewoon niet. Op een gegeven moment realiseerde ik mij dat ik hier erg zwart-wit over nadacht. Vanuit dat besef raakte ik gefascineerd door de grijze zone van deze gebeurtenissen. Het is makkelijk om zwart-wit te zijn: je hebt je mening en je blijft erbij. Om je in de grijze zone te bevinden is lastiger. Je moet naar anderen luisteren, begrip tonen, openstaan voor verschillende meningen."

"Toen ik deze fascinaties naar een voorstelling besloot te vertalen, kwam ik uit bij de verbintenissen die mensen aangaan, de momenten waarop zij ergens vastberaden 'ja' op zeggen. Denk aan een bruid die het jawoord geeft of een soldaat die zweert zijn land te zullen verdedigen. Hoe verandert een verbintenis door de jaren heen? Is die bruid na twintig jaar huwelijk nog steeds overtuigd van haar jawoord? Is een soldaat nog altijd bereid te doden als er opeens een kind voor hem staat?"

Verlangen in traditionele Balkanmuziek

De zoektocht naar een thuis is volgens Kostic de grote gedachte achter *A Mood for Deep Longing*. Zoals de aanslagen op 9/11 de choreografe deden inzien dat je opvattingen over goed en kwaad afhangen van je afkomst, zo wekte de traditionele Balkanmuziek, die in de voorstelling gebruikt wordt, een gevoel van verlangen naar haar geboorteland bij haar op. Kostic beseftte zich dat deze muziek de ziel van de cultuur is waarin zij opgegroeid is.

"Vroeger had ik helemaal niks met dit genre, nu spreekt het me aan: in de teksten worden hele simpele woorden gebruikt voor grote emoties. Maar ook als je de woorden niet verstaat, denk ik dat de muziek je kan ontroeren. De melodieën spreken voor zich en de zang komt heel hard binnen."

"March was mijn eerste kennismaking met traditionele Balkanmuziek. Vervolgens experimenteerde ik in Yell Penelope met de toonhoogten van de bijbehorende zang. Voor A Mood for Deep Longing heb ik er voor het eerst een echte traditionele zangeres bij gehaald, Iris Ficker. Wat dat betreft voelt mijn nieuwe voorstelling als de afsluiting van een hoofdstuk. Ik ben nieuwsgierig waar mijn zoektocht eindigt: zal ik de traditionele muziek blijven gebruiken of niet?"

© Nikola Kostic

Echt danstheater

"A Mood for Deep Longing is erg theateraal, dat zie je alleen al aan het decor. Het publiek kan er een laboratorium in zien, of juist een archief. Dat geeft mensen houvast. Voor mij geen leeg podium met twee bewegende figuren. De dansers voeren niet alleen een choreografie uit, ze nemen een rol aan, acteren en zingen. Het is echt danstheater, een onmiskenbaar kenmerk van al mijn voorstellingen."

"Ik laat mij graag beïnvloeden door andere disciplines. De films van de regisseurs Lars von Trier en Oliver Stone spreken me bijvoorbeeld erg aan, vanwege de donkere tonen in hun werk. Uit films en series pik ik bepaalde personages die bij mijn voorstellingen passen. Wanneer we bezig zijn met de repetities kijk ik alleen naar de bronnen die mij inspireren. Als een danser vastloopt, zoek ik verder naar nieuwe inspiratiebronnen. Als choreograaf is het mijn taak om de dansers een bepaalde richting op te wijzen. Vervolgens is het aan hen om de juiste weg uit te stippelen."